

Slovo k povzbuzení na neděli 20. listopadu 2022, na slavnost Ježíše Krista Krále – C
Biblická čtení: 2Sam 5,1-3; Ž 122; Kol 1,12-20; Lk 23,35-43

Milé sestry, milí bratři,

Ježíš Kristus je Král. Avšak jeho království **nepochází z toho světa**, ani v něm **není ještě** nastoleno ve své konečné plnosti, Je vnímatelné zatím jen v Božích **tajemných přítomnostech** mezi námi, v nás, v bytí, v srdcích a na životech těch, kteří se Krista-Beránka snaží pokorně **následovat**, především snahou o dobro a lásku, ať už ho znají anebo třeba také ne. Kristovo království již zde **nějak je**, trvá a přetrvává, i když se vše ostatní v světě třeba i hroutlí. *Panta rei*, vše se nějak mění, ale **podstata Kristova království** zůstává stále **táž**. Protože je prostě **Boží**...

Snad tak bychom mohli **shrnout** předmět **dnešní slavnosti**, jíž se **završuje** celý liturgický rok (příští neděle je již první adventní). Je vyznáním, že **Kristus** je skutečným **Pánem**, který v plnosti času od Boha jako Syn vyšel a k Bohu zase celý svět – zvláště nás lidi – chce přivést nazpět, po čemž touží a což nakonec učiní i navzdory všemu našemu lidskému nepříjetí, všem našim lidským slabostem, nedokonalostem, hříchům a pádům. Dnešní slavnost je vyznáním **Boží blízkosti**, Boží laskavé **moci** a Boží **touhy**, abychom se jím nechali nadchnout a vést.

Slavnost Krista krále je relativně **mladá**. Jak si rok co rok připomínáme, důvodem jejího zavedení v roce **1925** bylo výročí tisíce šesti set let od formulování základního vyznání víry v Trojjediného Boha, vyznání, kým Ježíš Kristus je. K němu došlo na prvním celocírkevním koncilu v **Nicei** (v Anatolii, dnešním západním Turecku) roku **325**, krátce po skončení pronásledování křesťanů v římském impériu. Tři sta osmnáct církevních otců (podle symbolického počtu Abrahámových pomocníků) – v reakci na vystoupení kněze Aria Kristovo Božství popírajícího – **vyznává**, že **Ježíš Kristus** je vtělený **Syn Boží, zrozený** před věky z Otce, **soupodstatný** (*homoousios* řecky, *consubstantialis* latinsky) s ním. Proto **není doba**, kdy by Syn nebyl, proto vše bylo stvořeno skrze něj a on pak v čase pro naši spásu **sestoupil** z nebe, z Marie Panny přijal **lidství** a narodil se, byl **ukřížován** a **z mrtvých** vstal, **vstoupil** na nebe a na konci světa **přijde** soudit živé i mrtvé.

My tuto víru vyznáváme spolu s nimi **neděli co neděli** recitující nicejské vyznání víry, rozvinuté koncilem následujícím, Cařihradským.

Když však v roce **1925** papež Pius XI. dnešní slavnost **ustanovil** a když byla v roce následujícím v celé církvi s velkou slávou poprvé **slavena**, bylo zároveň zřejmé, že důvodem jejího zavedení nebude asi jen výročí Nicejského koncilu. **Nejistota doby** – doby dvacátých let 20. století – totiž v očích papežových naléhavě **potřebovala**, aby do ní zaznělo křesťanské **povzbuzení**, že **Kristus** opravdu **je** a že je **Božím Synem**, Pánem, a to bez ohledu na to, zda se ty či oné pozemské jistoty hroutlí a svět se v tak mnohém mění.

Právě takové povzbuzení **slavnost Krista Krále** měla přinést a také mnohým v době svého zavedení snad i **přinesla**; ostatně proto byla Božím lidem hned tak vřele **přijata**.

Přesunutím z poslední říjnové neděle **na poslední neděli v liturgickém roce** dostala navíc ještě jeden rozměr, a to povzbuzení **ve víře ve vzkříšení mrtvých** a připomenutí radostného výhledu na konec světa, **na Kristův druhý příchod**, kdy se jeho vláda zjeví skutečně v plnosti.

Kéž by – i v našich nynějších všemožných **nejjistotách** a oprávněných **obavách** celého světa, **v době válek a krizí** – (kéž by) dnešní slavnost **povzbudila** dnes **i nás i všechny** ostatní: Že **Bůh** je, že **Kristus je**, že je Boží **Král** a že je **věčnost**. A že právě proto – nikoli navzdory, nýbrž právě proto – **stojí za to žít**, je dobré **věřit**, o něco se **snažit**, především o **dobro, lásku** a **následování** Beránka, jak je komu z nás dáno.

Povzbudit chce jistě celá slavnost jako taková, ale speciálně také **biblická čtení** pro ni vybraná. I na ně zkusme zaměřit svou pozornost, přečteme si je třeba ještě jednou. Společně se nyní ještě krátce zastavme nad úryvkem **evangelijním**...

Přenáší nás na **Kalvárii**, na které byli s Kristem ukřižováni ještě **dva zločinci**, možná opravdoví, možná jen násilní vzbuřenci proti římské nadvládě. Mezi nimi a Ježíšem – podle Lukášova sepsání – se odehrává známý **dialog** patřící do oněch několika „svatých slov Krista“ na kříži. Dialog, z něhož **ten po pravici** vyjde jako zachráněný. Pozdější křesťanská tradice – jak čteme již v apokryfním Nikodémově evangeliu z počátku 4. století – mu dá dokonce jméno: **svatý Dismas**.

Jeho **prosbu** «Ježíši, pamatuj na mě, až přijdeš do svého království» a Kristovo **ujištění** «Amen, pravím ti: Dnes budeš se mnou v ráji» velmi silně pak **zarezonovaly** v celé křesťanské **spiritualitě**. Zvláště ve středověku, kdy odvolání se na tuto evangelijní scénu se dostalo také do dvou vrcholných latinských literárních děl křesťanské mystiky 13. století: Do pohřební sekvence (františkána Tomáše z Celana) **Dies irae** v prosbě *Qui Mariam absolvisti / qui latronem exaudisti / mihi quoque spem dedisti* (volně česky přeloženo: «Marii's dal rozřešení / lotr hříšníkem již není / já též čekám vykoupení»). A do snad nejznámějšího eucharistického hymnu (svatého Tomáše Akvinského) **Adoro te devote** (*Klaním se ti vroucně*) ve slovech *peto quot petivit latro peonitens* («o milost tě prosím s lotrem kajícím»). O množství **výtvarných** ztvárnění evangelijní scény ani nemluvě.

Ono totiž **nejde jen** o to, abychom v celé scéně vnímali jen projev Ježíšova **lidství**, potažmo **jeho** lidskosti («Na kříži jsi tajil jenom božství své / Zde je také skryto člověčenství tvé»). Ale abychom na Kalvárii spatřili, zaslechli, odušili především jeho celé **Boholidství**.

Vždyť právě **v kříži** se nejvíce a nejjedinečněji projeví, nejexpresivněji zjevilo **spojení Ježíšova lidství s Božstvím Syna** v jedné osobě, Kristova **soupodstatnost** o Otcem. Protože **kříž** se stal maximou **uskutečnění Boží lásky** – toho, co je Bůh sám v sobě – k nám lidem a k celému světu. Skrze **Ježíšovo ukřižované lidství** se tak ukázalo jeho **Božství** («Obojí však věřím celým srdcem svým / o milost Tě prosím s lotrem kajícím» pokračují slova hymnu).

Milé sestry, milí bratři, jsou to známá, především velkopáteční **velikonoční témata**. Ale zkusme je nějak nechat i dnes znovu proniknout ke svému srdci. Nechme se **povzbudit** dnešní slavností Krista Krále: **Ve víře v Pána Ježíše**, že je a že je **Bohočlověkem**, že přišel a že zase přijde, že byl ukřižován a z mrtvých vstal, že chce stále přebývat a kralovat mezi námi a v našich srdcích. Nechme se povzbudit **ve víře**, že **lásky** má proto smysl, že naše naděje není marná, že ony jsou způsoby Kristova kralování v nás.

A co **konkrétního** si odnést? Možná právě to, že **víra, naděje a především opravdová láska** jsou dobře, že odpuštění k nim patří, že jsou vždy nějak **boholidské**, že má smysl o ně usilovat, a to zejména na všech našich Kalváriích a Kalváriích celého světa. Nic konkrétnějšího ani nic důležitějšího si asi ani odnést nemůžeme, víra, naděje a láska se žijí vždy v konkrétním životě každého člověka.

Ač je to stále totéž, tak v této taktéž nějak „Boží trojici“ tkví celý **základ žitého křesťanství**, Kristova **kralování** v našich srdcích a životech. A o ně přeci jde...

A chceme-li, můžeme vzít za svou i **modlitbu svatého Dismase** «Ježíši, pamatuj na mě, až přijdeš do svého království», možná rozšířenou o prosbu, aby pamatoval na úplně všechny lidi (což Pán jistě stejně činí i bez našich proseb, naše modlitby však otevírají naše srdce jeho milosti a druhým lidem), abychom my i drží **mohli zvláště ve chvíli svého odchodu ze tohoto světa slyšet** Ježíšovo «Amen, pravím ti: Dnes budeš se mnou v ráji».